

บทบรรณาธิการ

วารสารประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ได้ดำเนินงานมาจนถึงปีที่ 3 แล้ว ซึ่งในรอบปีที่ 3 นี้ นั้น ทางคณะกรรมการวารสารและกองบรรณาธิการเห็นพ้องต้องกันว่าควรเปลี่ยนแปลงกำหนดรอบการตีพิมพ์วารสารเป็นแบบใหม่ จากเดิมที่กำหนดรอบตีพิมพ์ฉบับที่ 1 เดือนเมษายน - กันยายน และฉบับที่ 2 เดือนตุลาคม - มีนาคม มาเป็นให้รอบการตีพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับอยู่ภายในปีปฏิทินเดียวกันคือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

สำหรับวารสารฉบับที่ท่านกำลังถืออยู่นี้มีหัวข้อ (ธีม) หลักของการนำเสนอว่าด้วย กิจกรรมและวัฒนธรรมความบันเทิง ซึ่งจะเป็นประเด็นหลักในการผูกโยงเนื้อหาของบทความเกือบทั้งเล่มเข้าด้วยกัน ผ่านการนำเสนอเรื่องราวความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ คือ ดนตรี ภาพยนตร์ และหนังสือ ประกอบด้วยจำนวนบทความทั้งหมด 6 เรื่อง เป็นบทความวิจัย 5 เรื่อง และบทความวิชาการ 1 เรื่อง ดังต่อไปนี้

“ผู้หญิง” กับบทบาทการเป็นครูดนตรีไทย (พ.ศ. 2475 - 2500) ของทัตพล พูลสุวรรณ นำเสนอให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของแวดวงครูดนตรีไทยโดยเฉพาะหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาที่ผู้หญิงได้เริ่มมีบทบาทเข้ามาเป็นครูสอนดนตรีไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน บทความได้นำเสนออย่างละเอียดถึงเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้

การเปลี่ยนแปลงการขยายตัวของธุรกิจเพลงไทยสากลในทศวรรษที่ 2520 ของสุพลรัช เตชะบุรณะได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการดำเนินการธุรกิจเพลง ค่ายเพลงดำเนินการผลิตด้วยวิธีการตลาด ขัอตกลงกับศิลปิน พุทธิกรรมผู้ฟัง และสื่อแบบใหม่โดยเฉพาะการผลิตเทปคาสเซต ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในวงการเพลงไทยสากลในทศวรรษนี้

การฟื้นคืนชีพของกิจการฉายภาพยนตร์กับวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ ทศวรรษ 2490 โดยปฏิพัทธ์ สถาพร บทความนี้เชิญชวนให้ผู้อ่านได้รู้จักกับวงการธุรกิจภาพยนตร์ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งได้มีโรงภาพยนตร์ผุดขึ้นเป็นดอกเห็ด อีกทั้งธุรกิจซื้อขายภาพยนตร์ก็คึกคักขึ้นเป็นอย่างมาก ส่งผลให้วงการภาพยนตร์ได้ฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกครั้งหลังจากซบเซาไปในช่วงระหว่างสงคราม ขณะเดียวกันก็มีการประชันขันแข่งกันระหว่างภาพยนตร์ต่างประเทศและภาพยนตร์ไทยซึ่งสัมพันธ์ไปกับวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของคนไทยอย่างแนบแน่น

ชาติ ชาติพันธุ์ และความเป็นการเมืองในภาพยนตร์มาเลเซียจากทศวรรษ 1970 - สหัสวรรษใหม่ ของจิรวัดณ์ แสงทอง ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับการเมืองไว้อย่างน่าสนใจ ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงผลของการเมืองของประเทศมาเลเซียที่มีต่อภาพยนตร์มาเลย์ทั้งในระดับการผลิตและในระดับเนื้อหา โดยมีบริบทและปัจจัยต่างๆ ตั้งแต่กระบวนการสร้างชาติผ่านนโยบายภูมิบุตร การเพิ่มอิทธิพลศาสนา

อิสลามในกระบวนการสร้างชาติ การเผชิญวิกฤตเศรษฐกิจ ล้วนมีส่วน
ในการผลักดัน ส่งเสริมและจำกัดสิ่งที่ปรากฏบนแผ่นฟิล์มตั้งแต่ทศวรรษ
1970 เป็นต้นมาจนถึงศตวรรษใหม่

*The Woman and the Dragon: Dinosaur, New Woman, and
Degeneration Anxiety in The Lair of the White Worm by Bram
Stoker* ของมิ่ง ปัญญา ได้หยิบยกนิยายเรื่อง *The Lair of the White
Worm* ของ Bram Stoker ขึ้นมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงความกังวลที่เกิดขึ้น
ในสมัยวิกตอเรียเกี่ยวกับอนาคตมนุษยชาติจะเดินไปสู่ ความ
เสื่อมทราม บทความนี้ยังชี้ให้เห็นว่านิยายเรื่องนี้ตั้งคำถามต่อการสร้าง
ความชอบธรรมให้กับความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากแนวคิดเกี่ยวกับความ
ก้าวหน้าและอนาคตอีกด้วย

และสำหรับบทความสุดท้าย แม้ว่าชื่อเรื่องดูจะไม่เข้ากับธีมของ
วารสาร แต่ทว่าก็มีเนื้อหาที่น่าสนใจเช่นกันบทความเรื่อง สนธิสัญญา
สันติภาพเอาก์สเวิร์ค 1555: ความเสื่อมถอยของสังคมระหว่างประเทศ

ในยุคคริสเตียน โดยซุติเดซ เมธิซุติกุล นำเสนอเกี่ยวกับสนธิสัญญาสันติภาพเอาก์สบวร์ก เพื่อชี้ให้เห็นบทบาทความสำคัญของสนธิสัญญาฉบับนี้ที่มีต่อความเสื่อมของศาสนจักรและนำไปสู่การเกิดขึ้นมาของรัฐฆราวาสในยุโรปในที่สุด

ทางกองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความต่างๆ ทั้งหมดที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้จะมีส่วนนำสาระและความเพลิดเพลินมาสู่ผู้อ่าน

หากท่านมีข้อวิจารณ์ติชมหรือต้องการส่งบทความมาให้กองบรรณาธิการเพื่อพิจารณาตีพิมพ์สามารถดูรายละเอียดได้จากท้ายเล่มของวารสารฉบับนี้

กรพนัช ตั้งเขื่อนขันธุ์